

SERA

Serikali kutafuta suluhisho la kudumu kwa baa la njaa badala ya chakula cha msaada **UK 3**

HAZINA

Nafuu kwa wakazi wa Makueni baada ya bwawa la Ndukuma kukarabatiwa **UK 4**

KILIMO

Serikali kusambaza tani 15.8 za nafaka za pamba za BT kwa wakulima Nyanza

MyGov.

www.mygov.go.ke

MACHI 21, 2023

TATHMINI YAKO YA WIKI

UK 9

TOLEO No. 36/2022-2023

KNLS kugeuza makontena kuwa maktaba kwenye maeneo bunge

Afisa Mkuu Mtendaji wa KNLS asema shirika hilo litashirikiana na shule kutambua maeneo ambayo makontena yatawekwa kukidhi mahitaji ya kusoma ya wanafunzi vijana na watu wazima katika maeneo ya mashambani

NA MUTISO MBITHI (MYGOV)

Shirika la Taifa la Huduma za Maktaba Kenya (KNLS) litabidilisha makontena ya chuma kuwa maktaba za muda kama hatua ya kuhudumia kaunti ndogo na maeneo bunge yasiyo na huduma za maktaba za taifa.

Afisa Mkuu Mtendaji wa KNLS Dkt Charles Nzivo alisema kwamba shirika hilo

litashirikiana na shule za msingi na sekondari ili kutambua maeneo ambayo makontena yatawekwa kukidhi mahitaji ya kusoma ya wanafunzi vijana na watu wa maeneo ya mashambani kwa Wakenya na Kwa njia nafuu.

Dkt Nzivo pia aliongeza kuwa KNLS inashirikiana na Wakfu wa Nation Media Group kuwezesha ununuzi

wa makontena matupu, kutayarisha na kuyaweka maudhui ya kusoma ya humu nchini huku mmoja wa wafadili wake wakuu wa vitabu Book Aid International ambalo limekuwa likitoa vitabu kwa shirika hilo tangu 1965, litatoa nyenzo za kimataifa za masomo kama sehemu ya ku-

ENDELEA UK 2

Kituo cha utafiti chaunda choo cha kupiga jeki mpango wa makazi nafuu

NA PARIN WANJIRU(PCO)

Kituo cha Utafiti wa Ujenzi Kenya (KBRC) kwa ushirikiano na Idara ya Sanaa na Muundo ya Chuo Kikuu cha Nairobi (StAD) kimeunda kauri ya choo ya bei nafuu inayoitwa Ngisi.

Choo hiyo imeundwa kwa kategemea udongo kutoka Mukurwe-ini, kaunti ya Nyeri na kaunti ya Makueni.

Uvumbuzi huo unanuiwa kutengeneza vifaa vya ujenzi vya choo kwa kutumia nyenzo zinazopatikana nchini ambazo zitasa idia mpango wa nyumba nafuu Kenya. KBRC, iliyo chini ya Idara ya Serikali ya Ujenzi katika Wizara ya Ardhi na Mipango ya Miji imejukumiwa kufanya utafiti na kutoa habari kuhusu jinsi nyenzo za ujenzi za bei nafuu na teknolojia za uchumi jamii zinaweza

Mfano wa choo aina ya Ngisi iliyotengenezwa na KBRC

kutengeneza Kenya.

Duru za cheo cha juu katika Idara ya Serikali zilisema jina Ngisi litatumwa katika vifaa vingi vya ujenzi vitakavyoten-genezwa baadaye.

"Ngisi ni jina ambalo limeundwa kutoka neno la Kisamburu Ngisipet kumanisha kifaa kinachofa-

1,800
Idadi ya watu mashuhuri ambao wataweza kukaa katika uwanja mpya wa michezo wa Embu Stadium

10,000
Wakazi wa Makueni ambao watanufaika na mpango wa kuondoa uchafu kwenye bwawa la Ndukuma

15B
Idadi ya miche ambayo Rais William Ruto anapigania kupandwa kufikia 2023

110m
Kiasi cha pesa of EU ilipatia JKUAT kutekeleza mradi wa ubunifu dijitali

Kongamano la Kimataifa kuhusu Habari

Katibu Mkuu wa Chama cha Kimataifa cha Teknolojia ya Mawasiliano (ITU) Doreen Bogdan-Martin (kushoto) akiwa na Katibu wa Wizara ya Habari na Mawasiliano Prof Edward Kisang'ani baada ya mashauriano katika mkutano wa WSIS jijini Geneva.

ENDELEA UK 2

"Virusi havitembe, watu huvisambaza, tukiacha kutembe, virusi vitakufa"

KNLS kugeuza makontena kuwa maktaba maeneo bunge

ENDELEA KUTOKA UK 1

wajibikia jamii (CSR).

Afisa Mkuu Mtendaji huyo alikuwa akizungumza katika makao makuu ya KNLS Maktaba House, Upper Hill, Nairobi, alipopokea wanachama wa Kamati ya Bunge kuhusu Utangazaji na Maktaba, waliofanya ziara ya kujifahamisha.

"Tunauua kupanua huduma zetu za maktaba hadi kiwango cha maeneo bunge ili kuhakikisha tunainua upatikanaji wa nyenzo zetu za kusoma ambazo zinatolewa bila malipo kwa gharama ya mlipa ushuru kwa watoto wanaoenda shule na wanafunzi watu wazima," Dkt Nzivo aliambia wabunge hao.

Waliongozwa na naibu mwenyekiti Mhandisi Kiragu Chege, mbunge wa Limuru katika Bunge la Taifa.

Hata hivyo, Dkt Nzivo alihimiza wabunge kutenga pesa kutoka Hazina ya Serikali ya Kitaifa ya Maeneo Bunge (NG-CDF) kujenga maktaba kati maeneo bunge yao kupakulia desturi ya kusoma mionganoni mwa Wakenya.

Alipongeza maeneo bunge kama Eldama Ravine, Awendo, Kimilili, Kangema, Imenti Kusini na Voi kwa kufadhili kikamilifu ujenzi wa Maktaba kwa kutumia pesa kutoka NG-CDF. KNLS ni Shirika la serikali lililotwika ju-kumu la kuanzisha, kuweka vifaa kusimamia na kustawisha na maktaba katika kiwango cha eneo na kitaifa ili kupalilia desturi ya kusoma na kutoa habari za kuwezesha Wakanya. Mhandisi Kiragu alisifi uwekezaji mkubwa wa miundomsingi wa serikali

kwa KNLS ambao umeiwezesha kuongeza uwezo wake wa kutoa nyenzo za kusoma hata katika maeneo ya mashambani zaidi ya nchi. Akizungumza pia katika ziara hiyo, Bw Raymond Ochieng Ouma, Katibu wa Ukuza JI wa Vijana alisema Idara ya Masuala ya Vijana na Sanaa itatumi muundo msingi mkubwa wa KNLS kote nchini ku-fikia watoto na vijana katika kaunti zote 47 kwa kufanya sehemu za maktaba kuwa za dijitali enzi hizi za teknolojia ya habari na dijitali.

USAID AMPATH Uzima

Simu: (+254)532033471/2 | Postal Address: P.O. Box 4606-30100, Eldoret, Kenya | B/Pepe: info@usaiddampathuzima.or.ke

TANGAZO LA ZABUNI

USAID AMPATH UZIMA, Mpango unaosimamiwa na Hospitali ya Mafunzo na Rufaa ya Moi (MTRH) na kufadhiliwa na USAID inaalika zabuni zilizofungwa kwa yaliyoordheshwa hapa chini.

ZABUNI ZA WAZI KITAIFA

No.	NAMBAJI YA ZABUNI	MAELEZO YA ZABUNI	UHITIMU	KUFUNGA
1	MTRH/T/075/2022-2023	Utoaji wa Huduma za Mikutano na Ukarimu.	Wazi	April 20, 2023
2.	MTRH/T/099/2022-2022	Usambazaj na Uwasilishaji wa Miundo ya Kuiga.	Wazi	April 20, 2023
3.	MTRH/T/112/2022-2023	Utoaji wa Tiki za Ndege na Huduma za Usafiri.	Wazi	April 20, 2023

Seti kamili ya hati za Zabuni zitapatikana na Wazabuni wanaovutiwa bila malipo kutoka kwa tovuti rasmi ya MTRH: www.mtrh.go.ke ya zabuni ya serikali: <https://supplier.treasury.go.ke>.

Zabuni katika bahasha zilizofungwa na kuandikwa nambari ya Zabuni (**Iliyokolea**) kwenye kona ya juu kulia lakini bila viashiria nya jina la Mzabuni zinapaswa kuwekwa kwenye Kisanduku cha Zabuni "A", kilicho kwenye Orofa ya Chini, Kituo cha Saratani cha Chandaria au Kutumwa kwa

Afisa Mkuu Mtendaji
Hospitali ya Mafunzo na Rufaa ya Moi
P.O. Box 3-30100 ELDORET

Ili kupokelewa mnamo au kabla ya **Ijumaa tarehe 20 Aprili 2023 saa 10.30 asubuhi**. Zabuni zitafunguliwa hadharani mara baada ya hapo mbele ya Wazabuni au wawakilishi wao watakaoamua kuhudhuria **Kituo cha AMPATH Orofa ya 1 Ukumbi wa ATI Chumba118**.

Zabuni zilizochelewa hazitakubaliwa hata hivyo zitarejeshwa zikiwa hazijafunguliwa.

Makampuni yanayomilikiwa na Vijana, Wanawake na Watu Wenye Ulemavu yanahimizwa kushiriki.

Maswali yote kuhusu zabuni hii yaelekeze kwa Meneja wa Mfumo wa Usambazaji-USAID AMPATH Uzima

AFISA MKUU MTENDAJI
HOSPITALI YA MAFUNZO NA RUFAA YA MOI

Kituo cha utafiti chaunda choo cha kupiga jeki nyumba nafuu

ENDELEA KUTOKA UK 1

nana na bakuli ambacho hutumiwa na jamii wa Wasamburu kuchimba mashimo katika ardhi ambayo walifuniwa baada ya kwenda haja," duru zilisema.

Utengenezaji wa kauri ya choo ya Ngisi unalenga kutatua shida ya viwanda, afya kwa wote na pia kuchochea utengenezaji na kutoa nafasi bora za ajira.

"Utengenezaji wa kauri ya choo unafungama na ajenda ya serikali ya nyumba nafuu, kuunda nafasi za ajira kwa maelfu ya vijana na pia kukuza uchumi.

Vile vile, uvumbuzi huo unatia nguvu mpango wa Nunua Kenya Jenga Kenya kwa kuongeza ushindani na matumizi ya bidhaa zinazozalishwa nchini na huduma kuchochera uzalishaji humu nchini na kuinua viwanda ambavyo ni sehemu muhimu ya Mwongozo wa Uchumi wa Ruwaza ya 2030.

"Kuna ukosefu wa vyombo vya ujenzi vya kauri Kenya na hii inahi-

Choo cha Ngisi kwenye maonyesho ya wiki ya huduma kwa umma 2022 katika KICC, Nairobi.

taji kushirikiana kwa wadai katika sekta hii. KBRC ilishirikisha SAJ Ceramics, Kazuri Beads na Taasisi ya Utafiti wa Viwanda Kenya (KIRDI) katika mchakato wa utafiti na utengenezaji," duru zilisema.

Bidhaa hiyo imenyeshwa katika majukwaa kadhaa kama vile Wiki ya Ubunifu ya Nairobi (NIW), Wiki ya Maonyesho ya Utumishi wa Umma, Maonyesho

ya Biashara ya Mombasa ya 2022 na katika jamii ya Mukurwe-ini ambako udongo unatoka. Ubunifu huo umezaa Mkataba wa Maelewano (MOU) kati ya (KIRDI) na jamii ya Mukurwe-ini ili kuende-leza uchimbaji wa udongo na pia kunufaisha jamii ya eneo hilo, duru zilioneza.

MOU hiyo itahakikisha jamii inapata bei nzuri na kuongeza thamani bidhaa wanazotengeneza.

SHIRIKA LA KUKUSANYA TAKWIMU KENYA

TANGAZO LA NAFASI ZA KAZI

Shirika la Kukusanya Takwimu Kenya (KNBS) ni Shirika la Serikali lilioanzishwa chini ya Sheria ya Takwimu (2006). Ni shirika kuu la Serikali lenye jukumu la kukusanya, kuchambua, kuchapisha na kusambaza taarifa rasmi za Takwimu na ulinzi wake. Pia linasimamia uratibu, Usimamizi na uendelezaji wa programu ndani ya Mfumo wa Kitaifa wa Takwimu (NSS).

Shirika la Kukusanya Takwimu Kenya linakaribisha maombi kutoka kwa watu waliohitimu na wenye uzoefu na yeti bora kujaza nafasi zifuatazo:-

Jina la Kazi	KNBS	Nambari ya Marejeleo	Idadi	Mfumo wa Uajiri
Meneja Msaidizi, Usimamizi wa Rekodi	KNBS Level 5	KNBS/AMRM/6/2023	1	Ya Kudumu na yenye Pensheni
Msaidizi wa Usimamizi wa Rekodi	KNBS Level 8	KNBS/RMA/7/2023	1	Ya Kudumu na yenye Pensheni

Maelezo zaidi kuhusu nafasi hizo yatapatikana kwenye tovuti ya KNBS www.knbs.or.ke.

Waombaji wanapaswa kujaza na kuwasilisha nakala ngumu za fomu ya maombi ya ajira yenye Na. KNBS/F/93/29, ambayo inapatikana kwenye tovuti ya KNBS www.knbs.or.ke ikiandamana na nakala za yeti nya masomo, kitaaluma na vingine muhimu, nakala na ushuhuda. Nambari ya marejeleo ya nafasi iliyombwa inapaswa kuandikwa vizuri kwenye bahasha na kutumwa kwa:

Mkurugenzi Mkuu;
Shirika la Kukusanya Takwimu Kenya
P. O. Box 30266 - 00100
Real Towers, Upper Hill, Orofa ya 4
Hospital Road
NAIROBI

Maombi lazima yapokewe kabla ya tarehe 31 Machi 2023 na tutawasiliana tu na waombaji watakaoorodheshwa.

SHIRIKA LA KUKUSANYA TAKWIMUPIA NI MWAJIRI ANAYETOA NAFASI SAWA YA UAJIRI.

Kenya National Bureau of Statistics is ISO 9001:2015 Certified

Funika
mdomo
unapopiga
chafya

Nawa
mikono na
sabuni/
Sanitaiza

Jitenge
na walio
na virusi

Usiguse
macho, pua
au mdomo
na mikono
michafu

Pika nyama
na mayai
ziive. Usile
chakula
kibichi

Hakikisha
maeneo
yote ni safi

UZUIAJI

MACHI 21, 2023

MATANGAZO | 3

Serikali kubadilisha chakula cha msaada na suluhihi la kudumu-PS

NA ERICK KYALO(KNA)

Serikali inatafuta njia za kubadilisha sera zake na mbinu kuelekewa usimamizi wa ukame nchini kuwa na suluhihi la kudumu la ukame wa kila mara nchini.

Katibu wa Idara ya Serikali ya Maeneo Kame na Nusu Kame Dkt Idris Dokota alisema kwamba serikali haiko tayari itaendelea kusambaza chakula cha msaada na maji mwaka nenda mwaka rudi na mijango thabiti inafaa kufanywa ili sera nzuri ziundwe kusaidia watu wakati wa misimu ya kiangazi.

Katibu ambaye alikuwa akizungumza katika shule ya msingi ya Dukanotu kaunti ya Tana River katika zoezi la kusambaza chakula cha msaada alisema kwamba serikali itawekeza katika miundomsingi ya maji kwa njia bunifu za kukusanya maji ya mvua, kujenga mabwawa

Dkt Idris Dokota, Katibu wa Idara ya Serikali ya Maeneo Kame

makubwa na kuchimba visima.

"Kile ambacho tume-kuwa tukifanya ni kubili dharura, ambayo ni hatua ya muda mfupi, huku ukame ukiwa nasi kwa mkaa mingi. Serikali itatafuta njia za kukabiliana na ukame ili tusiwe tukikibili

dharura," Dokota alisema.

"Shida yetu kubwa imetuwa ni ukosefu wa maji. Tukitatua shida ya maji, tutakuwa tumetatuwa asilimia 60 ya matatizo yetu ya kiuchumi yanayokabili watu wetu," alisema.

Katibu alisema kwamba serikali itasambaza magunia 3,600 ya mchele na magunia 2,000 ya maharagwe kwa watu wote walioathiriwa katika kaunti ndogo zote za Tana River na akaongeza kuwa mpango wa lishe shulenii utaan- zishwa ili kuhakikisha watoto wote wanaopaswa kuwa shulenii wanabaki shulenii. Kaunti ya Tana River Ina watu 158,000 wanaohitaji chakula cha msaada huku kiwango cha utapia mlo mionganii mwa

2000
**Magunia ya maharagwe
yatayosambazwa Tana**

watoto kikiwa asilimia 25.

Naibu Gavana wa kaunti hiyo Mahat Loka, kwa upande wake alisema kwamba serikali inasadi- ana kwa karibu na taasisi zingine za serikali na masirika yasiyo ya Serikali kusaidia familia masikini na kupunguza njaa mionganii mwa watu.

Hafla hiyo ilihudhuriwa na mbunge wa Bura Yakub Adow, Kamishna wa Kaunti Thomas Sankei, Mshiriki- shi wa Mamlaka ya Taifa ya Kusimamia Ukame kaunti ya Tana River Abdi Musa mionganii mwa wengine. Mapema wiki hii, Waziri wa Ulinzi Aden Duale alisema kwamba kufikia sasa serikali imetumia Sh13 bilioni kununua na kusambaza chakula cha msaada kwa Wakenya amba wameathiriwa na ukame na amba wanahitaji chakula cha msaada. Kaunti ambazo ziko katika awamu hatari ni Kilifi, Mandera Marsabit Samburu, Turkana Wajir, Isiolo, Kitui, na Kajiado, huku kaunti 13 za Garissa, Lamu, Narok, Tana River, Makueni, Tharaka Nithi, Baringo, Laikipia, Meru, Taita Taveta, Pokot Magharibi, Maghari na Kwale zikiwa katika awamu ya kuelekea kukumbwa na hatari ya ukame.

za uvuvi katika bahari kuu na uchukuzi Afrika Mashariki na ajenti wa humu nchini wa kampuni ya Japan ya YAMAHA Motor Corporation Limited. Ili Kenya iweze kunufaika na rasil- mali zote katika bahari, inahitaji kuinua shughuli katika bahari kama uvuvi na uchukuzi wa baharini mionganii mwa men- gine," akasema balozi.

Alihimiza Kenya kunga shughuli za kam- puni hiyo ya kutengeneza mashua ambayo alisema imeajiri wakazi 170 na kuchangia pakubwa uchumi wa eneo hilo kupitia kuunda nafasi za ajira, kuwajibikia jamii na ulipaji ushuru.

"Tunapenda Kenya kwa sababu tuko na urafiki wa miaka 60 na ushirikiano. Tumejenga Daraja la Sabaki na daraja zingine tatu Kilifi na Mombasa na tunataka kuinua biashara ya pande mbili na kubadilishanana watu kwa watu kwa sababu ya urafiki huu," akasema Bw Okaniwa katika kiwanda cha kutengeneza meli cha Captain Andy, Watamu, kaunti ndogo ya Malindi. Kampuni ya kutengeneza meli ya Captain Andy ni mojawapo ya kam- puni kubwa za kuten- geneza na kuuza mashua

Balozi asifu urafiki wa muda mrefu kati ya Kenya na Japan

NA EMMANUEL
MASHA(KNA)

Balozi wa Japan Kenya, Ken Okaniwa, amesifu urafiki wa miaka mingi kati ya Kenya na nchi yake na akaeleza matu- maini kwamba utaende- lea hasa katika uinuaji wa shughuli za Uchumi wa Baharini na kawi salama.

Balozi Okinawa alisema kwamba Kenya na Japan zimekuwa marafiki kwa karibu miaka 60, ambayo alisema umewez- esha nchi yake kusaidia kujenga miradi kadhaa ya miundomsingi mionganii mwake Daraja la Sabaki na Kilifi. "Tunataka kuinua biashara ya pande mbili na kubadilishanana watu kwa watu kwa sababu ya urafiki huu," akasema Bw Okaniwa katika kiwanda cha kutengeneza meli cha Captain Andy, Watamu, kaunti ndogo ya Malindi. Kampuni ya kutengeneza meli ya Captain Andy ni mojawapo ya kam- puni kubwa za kuten- geneza na kuuza mashua

Mamlaka ya Kusimamia Safari za Ndege

TANGAZO LA ZABUNI

Mamlaka ya Kusimamia Safari za Ndege Kenya inakaribisha zabuni zilizofungwa kutoka kwa kampuni zinazovutiva na zinazostahiki kwa Zabuni Wazi Kitaifa Zifutazio.

NA	NAMBA RI YA ZABUNI	MAELEZO/KICHWA CHA ZABUNI	KUZURU ENEO	UHITU-MU	KUFUNGA
1.	KCAA/054/2022-2023	Kuhuisha leseni za Microsoft 365 kwa muda wa miaka mitatu (3).	N/A	Mwana-nchi	
2.	KCAA/055/2022-2023	Uonyeshaji Nia (EOI) kwa utoaji wa Huduma za Ushauri za Usanifu, Utayarishaji wa Hati za Zabuni na Usimamizi wa Ujenzi wa Vyumba vya Madarasa na Ofisi katika Kitalu cha Uhandisi cha EASA	Jumatatu, Machi 27, 2023 saa 11asubuhi hadi Saa 1 mchana katika EASA	Mwana-nchi	Jumatano, Aprili 5, 2023 saa 11:00 asubuhi
3.	KCAA/056/2022-2023	Utoaji wa Huduma za Ushauri ili Kufanya Uhakiki wa Mali za Kudumu	N/A	Mwana-nchi	
4.	KCAA/058/2022-2023	Usambazaji, Utoaji na Ufungaji wa Mfumo wa Mithiani wa AVSEC	N/A	Mwana-nchi	

Kwa maeleo zaidi kuhusu zabuni mbalimbali, wazabuni wanawea kutazama na kupakua hati za zabuni kutoka tovuti ya KCAA: www.kcaa.or.ke au Tovuti ya Taarifa ya Ununuzi wa Umma, www.tenders.go.ke na kutuma mara moja taarifa zao ili kunakiliwa na kwa madhumuni ya kupokea ufanuzi wowote zaidi wa zabuni na/au nyongeza kwa procurement@kcaa.or.ke

Nyaraka zilizokamilishwa za zabuni zinapaswa kuambatanishwa katika bahasha zilizofungwa zilizoandikwa nambari ya kumbukumbu ya zabuni na kuwekwa kwenye Sanduku la Zabuni kwenye Orofa ya Chini, **Mamlaka ya Kusimamia Safari za Ndege Kenya, Jumba la Aviation, Uwanja wa Ndege wa Kimataifa wa Jomo Kenyatta**, au kutumwa kwa: **Mkurugenzi Mkuu,**

**Mamlaka ya Kusimamia Safari za Ndege Kenya,
P.O Box 30163-00100, Nairobi**

Ili kupokelewa kabla ya tarehe na wakati ulioonyeshwa dhidi ya zabuni husika ifikapo saa 11:00 asubuhi. Zabuni zitafungiwa mara moja baada ya hapo mbele ya Wagombea au wawakilishi wao watakaoamua kuhuduria katika Ukimbi wa KCAA.

Meneja wa Ununuzi
KWA: MKURUGENZI MKUU

UKUZAJI KITAALUMA UNAOENDELEA KWA WAHANDISI SHUGHULI ZA MWAKA 2023

Bodi ya Wahandisi Kenya ni chombo cha kisheria kilichoanzishwa chini ya Kifungu cha 3(1) cha Sheria ya Wahandisi 2011. Bodi ina jukumu la usajili wa wahandisi na makampuni ya uhandisi, udhibiti wa huduma za kitaaluma za uhandisi, kuweka viwango, maendeleo, na mazoezi ya jumla ya uhandisi.

Kifungu cha 7(1)(q) cha Sheria ya Wahandisi ya 2011 kinaigiza Bodi **"kupanga, kupanga na kusimamia mafunzo endelevu ya kitaaluma na maendeleo ya wahandisi."** Bodi inaendesha Mpango wa Kukuza Taaluma ambao unalenga kuwasaidia wahandisi kusasishwa na mitindo na maendeleo ya kisasa katika tasnia, kuboresha ujuzi na ujuzi wao, na hatimaye kuendeleza taaluma zao.

Bodi imebuni kalenda ya shughuli za CPD kwa kalenda ya 2023 yenye aina mbalimbali za kozi, warsha, semina na makongamano yaliyoundwa ili kuwafunza wahandisi kuhusu mitindo na maendeleo ya kisasa katika mazingira yaliyojengwa. Kalenda huangazia matukio kutoka kwa Bodi pamoja na mashirika yanayoaminika katika sekta hii, ikijumuisha vyama ya kitaaluma, na watoa mafunzo walioidhinishwa na Bodi. Wahandisi wanaalikwa kuchagua programu kutoka kwa mada anuwai, kutoka kwa mafunzo na maeneo mahususi ya mafunzo hadi teknolojia ya uhandisi, kandarasi na usimamizi wa mradi pamoja na maswala yanayoibuka katika uhandisi na maeneo mengine muhimu.

Kalenda ya 2023 ya shughuli za CPD inapatikana katika tovuti ya Bodi katika www.ebk.go.ke. Wahandisi wanashauriwa kutembelea tovuti ya Bodi ili kupata kalenda na orodha ya taasisi zilizoidhinishwa na Bodi kutoa mafunzo ya CPD.

Msajili/Afisa Mkuu Mtendaji
Bodi ya Wahandisi Kenya
Fortis Suites, Orofa ya 9, Hospital Road, Upper Hill
P.O Box 30324-00100 Nairobi, Kenya

"Virusi havitembe, watu huvisambaza, tukiacha kutembea, virusi vitakufa"

Afueni kwa wakazi 10,000 wa Makueni bwawa la Ndukuma likifanyiwa ukarabati

NA PATRICK NYAKUNDI NA RONALD RONO(KNA).

Wakazi zaidi ya 10,000 kutoka wadi ya Kikumini/Muvau kaunti ndogo ya Makueni watanufaika na kuchimbiliwa kwa bwawa la Ndukuma. Bwawa hilo linakarabati na serikali ya kaunti ya Makueni kwa gharama ya Sh 50 milioni.

Gavana wa Makueni Mutula Kilonzo Junior alisema kwamba bwawa hilo lililo na uwezo wa kuhifadhi lita milioni mia saba za maji litahudumia vijiji 10 katika eneo hilo na mji wa Wote baada ya kukamilika mwishoni mwa mwezi.

“Baada ya kukamilika kwa mradi huu katika muda wa wiki moja au mbili

zijazo, bwawa litakuwa na lita milioni mia saba za maji ambayo yatahudumia wakazi wa vijiji 10 na mji wa karibu wa Wote,” alisema Mutula baada ya kufungua bwawa hilo Jumatano. Vijihi hivyo kumi ni Kaseve, Nthembe, Mandoi Miteveni, Wendo, Munyuni, Nzaai, Kiatine na Mumbuni kaunti ndogo ya Makueni.

Gavana alisema kwamba wameanza

Tuna vituo 16 vya maji na tumekodisha vifaa vya ziada,” – Kieti

awamu ya pili ambayo watajenga kiwanda cha kuweka maji dawa na tanki la kuhifadhi maji ambalo litawezesha wakazi kutumia nyumbani na kwa unyunyuza jidogoo. Wakati huo huo, mkuu wa kaunti aliomba serikali ya kitaifa kufadhili serikali ya kaunti kujenga mabwawa badala ya kutoa chakula cha msaada. Alisema hatua hiyo itapiga jeki utoshelevu wa chakula katika kaunti kwa kuwa wakulima wa mashamba madogo watumia maji hayo kunyanyaiza mashamba yao na hivyo basi kuimarisha uzalishaji wa chakula na kuacha kutegemea chakula ghali za misaada. “Hii ndiyo suluhu

ya utoshelevu wa chakula, serikali za kaunti ziko na uwezo wa kufanya miradi hii kwa gharama ya chini ikilinganishwa na serikali ya kitaifa,” alisema.

Akizungumza katika hafla hiyo, Waziri wa Maji na Usafi wa kaunti Mhandisi John Kasyoki Kieti alisema kazi ya ukarabati iliusisha

kuchimbua mchanga uliokusanyika kwa muda, kuitia nguvu ukuta wa bwawa kuepuka kuvuja.

Kieti pia alifichua kwamba bwawa hilo litakuwa na zingine ndogo kuzuia mchanga na kujenga ya na kupanda miti katika ekari 58. “Tuko na vituo 16 vya kuchota maji. Usam-

bazaji wa maji unatumia pampu, nguvu za sola, mabomba ya kujengwa na mafundi na matangi ya maji,” alisema Mhandisi Kieti. Alifichua kwamba walikodisha vifaa zaidi kutoa kwa Shirika la Vijana wa Huduma kwa Taifa (NYS) kusaidia vifaa vya idara na kuharakisha kazi.

ETHICS AND ANTI-CORRUPTION COMMISSION

OUR MISSION

“To promote integrity and combat corruption through law enforcement, prevention and education.”

VACANCIES

The Ethics and Anti-Corruption Commission (EACC) is established under Section 3 of the Ethics and Anti-Corruption Act, No. 22 of 2011, pursuant to Article 79 of the Constitution of Kenya. The mandate of the Commission is to combat and prevent corruption and economic crime in Kenya through law enforcement, preventive measures, public education and promotion of standards and best practices of integrity, ethics and anti-corruption.

The Commission invites applications from suitably qualified persons to fill the following positions:

S/No	Position	EACC Grade	Vacancy Ref. No.	Number of Posts
1	Senior Security Officer	6	EACC/CSS/SSO/9	1
2	Investigation Officer II – Lawyer	8	EACC/INV/IOII/1	1
3	Investigation Officer II – Intelligence	8	EACC/INV/IOIII/2	1
4	Education Officer II	8	EACC/PS/EOII/3	1
5	Legal Officer II	8	EACC/FSC/LOII/6	2
6	Accountant II	8	EACC/FP/AII/4	1
7	Accounts Assistant I	9	EACC/F&P/AAI/5	1
8	Paralegal Clerk II	10	EACC/FSC/PLCII/8	1
9	Administrative Secretary II	10	EACC/CSS/ASII/10	1
10	Driver II	11	EACC/CSS/DII/11	3
11	Office Assistant III	12	EACC/CSS/OAIII/12	2
Total				15

Interested candidates should complete **EACC Form 1** online from <https://jobs.integrity.go.ke> and attach copies of ID, CV, academic/ professional certificates and testimonials. The details of the job descriptions and requirements are provided on our website www.eacc.go.ke.

All applications must be made online and will be acknowledged via an email. Only shortlisted candidates will be invited for interview.

The applications should be received **not later than Thursday, 30th March, 2023 at 5.00 pm.**

EACC is an equal opportunity employer. Canvassing will lead to automatic disqualification.

TANGAZO LA ZABUNI

Shirika la Kitaifa la Kusimamia Biashara Kenya (KNTC) ni Shirika la Serikali katika Wizara ya Uwekezaji, Biashara na Viwanda ambalo jukumu lake ni kutoa huduma za wakala wa Ununuzi kwa Serikali, kukuza biashara ya jumla na rejareja kuitia usambazaji wa bidhaa muhimu nchini na bidhaa kuu ikiwa ni pamoja na Mbolea, Mpunga, Zana za Shamba Mbalimbali, Vifaa vya Kifundi katika vifaa vingine vya jumla. KNTC pia hutoa nafasi ya Ghala na huduma kwa umma kwa ujumla kando na kusaidia SME nchini kuitia kutafuta masoko ya ndani na nje ya bidhaa zao.

Shirika linakaribisha maombi ya zabuni Wazi/usajili wa wasambazaji kutoka kwa wazabuni wanaovutiva na wanaostahiki kwa bidhaa, huduma na kazi zifuatazo kwa kipindi cha mwaka wa fedha wa 2023/2024 na 2024/2025.

A. Uhitimu wa awali/ Usajili wa Wasambazaji

Nambari ya Zabuni	Maelezo
KNTC/020/2023-2025	Uhitimu wa awali/Usajili wa Wasambazaji kwa Ugavi/Utoaji wa bidhaa, kazi na huduma kwa kipindi cha miaka ya kifedha 2023/2024 hadi 2024/2025.

B. Zabuni

Nambari ya Zabuni	Maelezo ya Zabuni	Uhitimu
KNTC / TENDER/MEDICAL INSURANCE/021-2023-2024	Utoaji bima ya matibabu kwa Wakurugenzi na wafanyakazi	Madalali/Mawakala
KNTC/TENDER/GROUPLIFE/022/2023-2024	Utoaji Huduma za Bima ya Maisha ya Kundu kwa Wafanyakazi	Madalali/Mawakala
KNTC/TENDER/GENERAL INSURANCE/023/2023-2024	Utoaji wa huduma za Bima ya Jumla	Madalali/Mawakala

Nyaraka za zabuni zilizo na mahitaji ya kina zinaweza kupakuliwa bila malipo kutoka kwa tovuti yetu www.kntc.co.ke na tovuti ya maelezo ya manunuza ya umma (PPIP) www.tenders.go.ke

Ufanuzi na/au marekebisho yote yatachapishwa katika tovuti ya KNTC na wazabuni wanatakiwa kuangalia mara kwa mara nyongeza au marekebisho yoyote katika kipindi cha zabuni kabla ya tarehe ya kufunguza.

Nyaraka zilizokamilishwa za Zabuni lazima ziwasilishwe katika bahasha iliyofungwa na ilyoandikwa kwa **Mfano-'NAMBAARI YA ZABUNI:** na kuwekwa kwenye Sanduku la Zabuni katika Afisi Kuu ya KNTC, Orofa ya Chini, Yarrow Road Complex, Off Nanyuki Road, Industrial Area, Nairobi mnamo au kabla ya tarehe **4 Aprili, 2023 saa 10:00 asubuhi**, na itiumwe kwa:

Mkurugenzi Mtendaji
Shirika la Kitaifa la Kusimamia Biashara Kenya
P.O. Box 30587-00100
NAIROBI

NB: Nakala ngumu zinaweza kununuliwa kwa kshs 1000.00 kutoka ofisi yetu kuu.

Zabuni Zilizochelewa HAZITAKUBALIWA

Funika
mdomo
unapopiga
chafya

Nawa
mikono na
sabuni/
Sanitaiza

Jitenge
na wailio
na virusi

Usiguse
macho, pua
au mdomo
na mikono
michafu

Pika nyama
na mayai
ziive. Usile
chakula
kibichi

Hakikisha
maeneo
yote ni safi

UZUIAJI

MACHI 21, 2023

MATANGAZO | 5

MWALIKO WA KIKAO CHA WASAMBAZAJI (YW&PWD)

Kenya Power inaalki kampuni zinazomilikiwa na Vijana, Wanawake na Watu Wenye Ulemavu (YW&PWD) kwa kongamano la nusu siku la uhamasishaji Jumanne tarehe 28 Machi 2023 kuanzia saa 8.00 asubuhi hadi 12.30 mchana katika Stima Club, Ruaraka - kando ya Barabara ya Thika, itakayoendeshwa na Kitengo cha Usambazaji.

Kila kampuni inaruhusiwa kutuma mwakilishi mmoja tu.

Hadhira Lengwa:	Makundi Maalum - Vijana, Wanawake na Watu Wenye Ulemavu
Maudhui:	Uhamasishaji kuhusu fursa za ununuzi katika KPLC chini ya Upendeleo na Uhifadhi. Upeo huo utajumuisha muhtasari wa hati za zabuni za KPLC, videokezo vyta jinsi ya kuweka zabuni zilizofaulu, kandarasi za ununuzi na Kanuni za Maadili za Wasambazaji.

Mahudhurio ya mkutano yatahusu tu wale amba wameonyesha nia ya kuhudhuria kwa barua-pepe kwa srmtraining@kplc.co.ke. Unaombwa kujiandikisha kabla ya 4.00 jioni ljumlaha, Machi 24, 2023 kwa mkutano huo.

Vipindi vyta ziada vinaweza kupangwa kulingana na mahitaji.

Kumbuka: Vipindi hivi vinakusudiwa tu kuhamasisha na havikusudiwi au havikusudiwi kwa vyovyyote kuwapa washiriki manufaa yoyote yasiyofaa kuhusu Zabuni za Kenya Power.

www.kplc.co.ke

DIAL *977# Access Kenya Power services fast and easy

www.kplc.co.ke @CustomerCare.KPLC.co.ke Kenya Power
KenyaPower 97771 0703-030-707, 0732-170-170

KENYA PIPELINE COMPANY LIMITED

Africa's Premier Oil & Gas Company

KENPIPE PLAZA,
SEKONDI ROAD,
OFF NANYUKI ROAD,
INDUSTRIAL AREA,
NAIROBI, KENYA.
P.O.Box 73442 -00200,
TELEPHONE: 254-20-2606500-4
MOBILE: 0722 207 678/9
0734 333 217/219/234/226
E-mail: Info@kpc.co.ke

KUFUTILIWA MBALI KWA TENDA

Kenya Pipeline Company Limited ingependa kufahamisha wote walotuma maombi kuwa tenda hii imefutilwa mbali

NO.	NAMBARI NA MAELEZO YA TENDA	TAREHE YA KUZURU	SIKU YA MWISHO
OPEN NATIONAL TENDER			
1.	KPC/PU/OT-264/ADM/NBI/22-23 Tenda ya kukodisha vyumba vyanya maakuli katika Makao Makuu- Kenpipe Plaza, Plaza PS 25 – Nakuru na PS 28 Kisumu	MAKAO MAKUU NAIROBI 01.03.2023 08.03.2023 NAKURU 02.03.2023 09.03.2023 KISUMU 03.03.2023 10.03.2023	23-03-2023

Kaimu. MENEJA MKUU (UNUNUZI)
KWA NIABA YA: MKURUGENZI MKUU

THE NATIONAL TREASURY AND ECONOMIC PLANNING

INVITATION TO TENDER

The National Treasury invites sealed Tenders from eligible candidates for the following:-

S/No	Tender No.	Description	Bid Security (Kshs)	Closing Date	Pre bid conference date
1.	TNT/021/2022-2023	Provision of Management and Operation of National Treasury Gym/ Health Club at the Thirteenth (13 th) Floor of Bima House, Nairobi	300,000.00	Wednesday 5 th April, 2023 at 11.00 a.m.	Tuesday 28 th March, 2023 at 10.00 a.m.
2.	TNT/022/2022-2023	Provision of Oracle Application Support Licenses	5,000,000.00	Friday 7 th April, 2023 at 11.00 a.m.	Wednesday 29 th March, 2023 at 10.00 a.m.

A complete set of Tender Documents may be downloaded by interested firms free of charge at www.treasury.go.ke or www.tenders.go.ke and those who download the document from the website must forward their particulars immediately for recording and any further clarifications and addenda to procurement@treasury.go.ke.

A Mandatory Pre-Bid Conference shall be held with the interested Bidders as indicated above at **10.00 a.m.** through video conferencing. Invitations shall be sent to all interested tenderers who shall submit their emails to procurement@treasury.go.ke before **10.00 a.m.** as indicated above.

Completed Tender Documents, both "**Original**" and "**Copies**", enclosed in plain sealed envelopes, marked with the relevant Tender Number and Title shall be addressed to:

**The Principal Secretary,
The National Treasury,
P. O. Box 30007 - 00100,
Nairobi, Kenya**

and be deposited in the Tender Box provided at the **Treasury Building, 6th Floor, Harambee Avenue, Nairobi**, so as to be received on or before the closing dates indicated above.

Bids shall be accompanied by an Original Bid Security from a **Reputable Bank in Kenya valid for 30 days beyond the Tender Validity period as indicated above**.

All Bid Documents must be sequentially serialized / paginated.

Tenders will be opened immediately thereafter in the presence of the tenderers or their representatives who choose to attend the opening at **The National Treasury, Treasury Building, Harambee Avenue, Nairobi, 6th Floor, Conference Room No. 603 on the indicated closing dates**.

**HEAD, SUPPLY CHAIN MANAGEMENT SERVICES.
FOR: PRINCIPAL SECRETARY / NATIONAL TREASURY**

KENYA
VISION 2030

INVITATION TO TENDER

Kenya Reinsurance Corporation Limited invites sealed tenders from eligible candidates for the following items as detailed in the tender document:

INVITATION TO NATIONAL TENDER				
TENDER NO:	DESCRIPTION	TENDER SECURITY (KSHS.)	TENDER SUBMISSION FORMAT	ELIGIBILITY
KRC/1999/2023/054	SUPPLY OF SEVENTY (70) LAPTOPS	TENDER SECURING DECLARATION FORM SIGNED AND STAMPED	COMBINED TECHNICAL AND FINANCIAL PROPOSALS	RESERVED FOR YOUTH
KRC/2025/2023/051	REQUEST FOR PROPOSAL FOR CONSULTANCY FOR IT CAPABILITY AND MATURITY ASSESSMENT	KSHS. 95,000.00	SEPARATE TECHNICAL AND FINANCIAL PROPOSALS	OPEN

Prospective bidders may download the tender documents from the Kenya Reinsurance Corporation Limited website www.kenyare.co.ke free of charge or Public Procurement Portal www.tenders.go.ke. Tender documents in plain sealed envelopes clearly bearing the correct **tender number** and name should be deposited in the Tender Box located on the 16th floor of Reinsurance Plaza Aga Khan Walk NAIROBI or be sent to:-

**Managing Director
Kenya Reinsurance Corporation Limited
Reinsurance Plaza, Nairobi
Aga Khan Walk
P.O. Box 30271 - 00100
NAIROBI**

To be received on **4TH APRIL 2023 AT 10.00 A.M.** Tenders will be opened the same day and time at Reinsurance Plaza, Nairobi Aga Khan Walk on the 17th floor in the presence of bidders or their representative who choose to attend. Tenders that are delivered after the submission deadline will be rejected.

Prices quoted **MUST** be expressed in the currency detailed in the invitation to tender inclusive of Kenyan Government taxes (VAT, WITHHOLDING TAX) and should remain valid for a period of **120 days** from the date of closing of the tender.

Bidders who download the tender documents from the Corporation website or the Public Procurement Portal **MUST** forward their particulars immediately via email to procurement@kenyare.co.ke. This is for record and any further tender clarifications and addendum where necessary. The particulars should include: Name of Firm, Postal Address, Telephone Number, Email Address, Tender Number and Tender Name. The said e-mail may be used for clarification.

Any canvassing or giving of false information will lead to automatic disqualification.

KENYA RE IS ISO 9001:2015 AND ISO 27001:2013 CERTIFIED

"Virusi havitembe, watu huvisambaza, tukiacha kutembe, virusi vitakufa"

Kenya sasa Korea Kusini kwenye ushirikiano kukuza sekta ya ICT

NA EVALYNE GITHINJI (PCO)

Kenya na Korea Kusini zimezindua ushirikiano wa maendeleo wa sekta ya ICT unaoitwa "Mpango wa Ushirikiano wa Ubunifu wa Uchumi" (EIPP) ambaa uko katika mwaka wake wa pili wa utekelezaji.

Akizungumza katika uzinduzi wa ushirikiano huo katika hoteli ya Nairobi, Waziri wa Habari Eliud Owalo alisema kwamba EIPP itaharakisha utekelezaji wa miradi ya miundom-singi muhimu ya ICT, na ustawi wa miji hasa katika Konza Technopolis.

"Uzinduzi huu, unafuatia kufaulu

Uzinduzi huu unaufautia utekelezaji uliofanikiwa wa miradi ya awamu ya kwanza -Owalo

kwa utekelezaji wa miradi kwa mwaka mmoja chini ya mpango huo mwaka jana baada ya kutia saini MOU jijini Nairobi.

"Mwaka mmoja wa miradi ulihusu miradi mitatu inayohusiana na maendeleo ya jiji la Konza Smart City. Hii ilikuwa mikakati ya jiji la kitekinolojia, Kituo cha pamoja cha Usimamizi wa Konza Technopolis na Usa-firi wa Kisasa katika Konza City," alisema Owalo.

Alisema kwamba miradi zaidi imeidhinishwa kutekelezwa katika mwaka wa pili wa mpango wa maendeleo miuongoni mwao, utafiti wa ufaafu wa mfumo wa Uchukuzi wa (ITS) na Kituo cha Pamoja cha Uelekezi (ICC).

Miradi mingine, alisema waziri, ni kuanzishwa kwa mfumo wa mazingira katika Konza Technopolis kwa uchukuzi wa kisasa na maendeleo ya mtandao wa uchukuzi wa Konza-Nairobi.

Waziri Eliud Owalo

Kwa mara nyingine, Owalo alishukuru kwa usaizidi kutoka Korea Kusini ambaa umewezesha Kenya kuanzishwa miradi kadhaa muhimu ya ICT katika Konza Technopolis ambayo iko katika awamu tofauti za utekelezaji.

Baadhi ya miradi inayofadhiliwa na Korea Kusini katika Konza Technopolis ni pamoja na; Taasisi ya Kuendeleza Sayansi na Teknolojia ya Kenya (KAIST) ambayo iko chini ya ujenzi na Konza Digital Media City.

Mbali na kufadhili miradi ya miundom-singi ya ICT, Waziri Owalo alisema EIPP pia inapata usaizidi kutoka Korea EXIM

Bank inayofadhii utafiti wa ufaafu kamili na mpango mkuu wa jiji hilo la kisasa.

"Ninashukuru sana ushirikiano wa Mam-laka ya Maendeleo ya Konza Technopolis (KoTDA) na Shirika la Uwekezaji na Uinuaji wa Biashara la Korea (KOTRA) kwa kutia nguvu uhusiano wa kirafiki kati ya Kenya na Korea kupidita utekelezaji wa miradi hii," alisema Waziri Owalo.

Kwa upande wake, Meneja Mkurugenzi wa KOTRA Ik Hyun alifurahishwa na kufaulu kwa EIPP katika mwaka wake wa kwanza wa utekelezaji na akaelezea matumaini ya kufaulu siku zizajo.

Anzisheni mikopo inayowezesha vijana zaidi, waziri aambia bodi

NA MATHEW KANDIE (MYGOV)

Waziri wa Ushirika na Ustawi wa Biashara ndogo Simon Chelugui amehimiza Bodi mpya ya Hazina ya Maendeleo ya Biashara ya Vijana (YEDF) kupanga mambo yake kwa kuzingatia mikopo na huduma za kusaidia biashara ili kuwezesha vijana.

Chelugui aliambia bodi ya YEDF kujifahamisha kuhusu mabadiliko ya kiume yanayoendelea ulimwenguni huko viwanda na sekta mpya zikiibuka na zingine zikididimia na kuweka huduma zitakazolana na mazingira ya sasa ya biashara ulimwenguni.

Waziri Chelugui ambaye alikuwa akizungumza al-

ipozindua bodi mpya ya YEDF katika makao makuu ya hazina hiyo alisema: "Katika hali hii, ninatarajia bodi kulenga kubadilisha hazina kwa kupeleka vijana katika maeneo mapya ya biashara, kama ujenzi na pia katika mifumo ya kuongeza thamani katika viwanda vya maziwa, ngozi, mafuta ya kula na viwanda

Waziri wa Ushirika na Biashara Ndogo Simon Chelugui

vya pamba". Waziri alisema kwamba maendeleo ya kitekonojia yanaathiri shughuliza biashara na ujuzi unaohitajika kufaulu na MPANGO wa Kenya Kwanza unasilitiza umuhimu wa mabadiliko ya dijitali kama kiuwezeshi muhimu cha ukuaji wa uchumi na maendeleo Kenya. MPANGO huo, Chelugui alisema uneleza mikakati na mbinu za kuihua mabadiliko ya dijitali Kenya, ikiwemo kuimarishe utoaji wa huduma za serikali kupitia dijitali.

Kumbatiensi unyonyuzaji, Katibu ahimiza wakulima wa kaskazini

NA ERICK KYALO (KNA)

Wakulima wa naofuga ng'ombe katika ukanda wa Kaskazini Mashariki wamehimizwa wakumbati kilimo cha mimea kama chanzo mbadala cha kujikumu kimaisha huku eneo hilo likikumbwa na ukame wa muda mrefu. Katika miaka michache ili-yopita hali ya ukame katika

eneo hilo imeendelea kuwa mbaya na kusababisha mamilioni ya mifugo kufariki na watu wakikabiliwa na njaa bila njia za mapato. Akizungumza baada ya kutembelea mashamba kadhaa yanayonyonyuziwa maji na kufungua visima katika Habaswein, kaunti ya Wajir, Katibu wa Idara ya Serikali ya Maji na Unyonyuzaji Kiprono Rono alisema eneo hilo linaweza kuzalisha chakula kingi

kwa kuwa ardhi ina rotuba kwa sababu hajjawahi kulimwa.

Rono alisema serikali inajitahidi kupata chanzo cha maji ya kudumu katika eneo hilo kupidita ujenzi wa mabwawa makubwa na kuchimba visima vi-navyotoa maji kwa wingi kufanikisha kilimo cha unyonyuzaji. "Hili ni eneo ambalo tunahitaji maji tu kwa sababu mchanga una rotuba na wakulima hawa-

hitaji mbolea. Wakisaidi-wa, wakulima wanawea kupata chakula cha kutosha cha kutumia na kuuzia maeneo mengine," alisema Rono.

"Kama serikali ya kitaifa, kupitia Wizara ya Maji na Unyonyuzaji, tutafanya kila tuwezalo kusaidia eneo hili na maeneo mengine ya nchi yaliyo na ardhi ya kutosha na yanahitaji maji tu kuzalisha mimea ya chakula," aliongeza.

Katibu wa Maji Kiprono Rono ahutubia waandishi habari baada ya kutembelea mashamba yanayonyonyuziwa maji

Funika
mdomo
unapopiga
chafya

Nawa
mikono na
sabuni/
Sanitaiza

Jitenge
na walio
na virusi

Usiguse
macho, pua
au mdomo
na mikono
michafu

Pika nyama
na mayai
ziive. Usile
chakula
kibichi

Hakikisha
maeneo
yote ni safi

UZUIAJI
MACHI 21, 2023
MATANGAZO | 7

Wizara yatafuta usaidizi wa Bunge kuhusu utunzaji wa mazingira

NA NANCY MATHU
(PCO)

Wizara ya Mazingira, mabadiliko ya Tabia nchi na Misitu imetoo mapendekezo kadhaa kwa Bunge la Taifa na Seneti kuoanisa ulinzi wa Mazingira na Uchumi nchini.

Kwa muktadha huu, Waziri wa Mazingira, Mabadiliko ya Tabia nchi na Misitu Bi Soipan Tuya anahimiza kamati za bunge zinazohusika na Wizara yake kuchunguza baadhi ya sheria muhimu zinahusu matatizo ya sasa ya mazingira.

"Shida nyingi ambazo tumetambua chini ya Sheria ya sasa ya Ushirikishi wa

Waziri wa Mazingira, Soipan Tuya, (kati) akiwa kwenye warsha na maseneta mjini Nakuru.

Usimamizi wa Mazingira (EMCA), Sheria ya Utunzaji na Usimamizi wa Misitu na sheria husika, hasa vizingiti kwa utekelezaji wake zina-

faa kushughulikiwa kikamilifu na kutatuliwa katika mapendekezo ya sheria," alisema Waziri huyo.

Akitambua kwamba she-

ria za mazingira na sera katika miongo mitatu iliyopita zimeafikia mengi, Waziri Soipan alisema kuna haja ya kubadilisha baadhi ya sera na sheria kuwezesha Wizara kufungua nafasi katika sekta husika na pia kuimariisa ushirikishi wa jamii mashinani. Chini ya EMCA, wizara inataka kupitishwa kwa Mswada wa EMCA wa 2022; kuinua kiwango cha Taasisi ya Utafiti wa Misitu Kenya (KEFRI) na Shirika la Minara ya Maji la Kenya (KWTA) ambazo zinahudumu chini ya ilani za sheria, na kufanya Idara ya Utabiri wa Hali ya Hewa Kenya (KMD) kuwa shirika huru.

Masuala mengine aliyo-

wasilisha ni kufungamansha Mkakati wa Ukaguzi wa Mazingira na EMCA, Sheria za kushughulikia taka ya tairi 2023 na mfumo kazi wa kuidhinisha marufuku ya mifuko ya plasitiki.

Waziri alisema kwamba kuna haja ya kubadilisha Sheria ya Mabadiliko ya Tabia nchi ya 2016 kuwezesha Kenya kunufaika na sekta ya mabilioni ya pesa ya soko la kaboni.

Sekta muhimu zinazotarajiwa kufungua biashara ya kaboni ni misitu, kilimo, kawi, uchukuzi, mashamba katika maeneo kame na nusu kame. Soko hili linatarajiwa kuunda nafasi 300-700 za ajira.

Bi Soipan alionya raia dhidi ya vitendo vya kuharir mazingira akitaja mioto ambayo iliharibu hektari karibu 40,000 za misitu wa Aberdares.

"Tunahitaji kukaza adhabu kwa makosa ya

mazingira na misitu kwa kuweka sehemu za kuhamasisha umma," alisema. Katibu wa Idara ya Serikali ya Mazingira Mhandisi Festus K Ngeno aliomba wabunge kubadilisha EMCA, 1999 na kuunga Mswada wa EMCA, 2022 kuwa na haki za watetezi wa mali asili na mazingira, uhalifu wa kuua mazingira, ulinzi wa Misitu maeneo ya Mijini na bustani.

Idara ya Serikali ya Misitu iliomba sera ya kitaifa ya Misitu ya 1968 ibadilishwe. Mapendekezo mengine ni Kanuni na Sheria za Makaa 2023; kuanzishwa kwa Mamlaka vya Kuthibiti Misitu mionganoni mwa mengine. Pia waliwasilia mapendekezo kuhusu Prosopis Juliflora mumea marufu kama Mathenge ambao ulizua malalamishi kutoka kwa jamii na watetezi wa mazingira wanaoatakutibiti.

Uwanja wa Michezo wa pili kutumia teknolojia ya simiti

Shughuli za ujenzi zaendelea katika uwanja wa michezo wa Embu

NA JUSTUS ANZAYA (KNA)

M w a n a k a n d a r a s i anayekarabati uwanja wa michezo wa Embu utakaoandaa Madaraka Dei mwaka huu amefichua uwanja huo utakuwa wa pili Kenya kutumia teknolojia ya simiti.

"Hii ni baada ya uwanja wa michezo wa Kirigitika kaunti ya Kiambu," alifichua Sagar Saghani, mwanakandarasi anayekarabati uwanja wa michezo wa Embu ambao utaandaa siku kuu ya Madaraka.

Sagar Saghani, mwana-kandarasi anayekarabati uwanja wa michezo wa Embu ambao utaandaa siku kuu ya Madaraka.

ujenzi wa uwanja wa michelo.

Saghani alisema kwamba uwanja huo utakuwa na uwemo wa wagoni mashuhuri 1,800. Alisema ana Imani kwamba atatimiza muda ambao amepatiwa na serikali kukamilisha uwanja huo kwa wakati.

Mwanakandarasi huyo ambaye pia alipatiwa

kandarasi ya kujenga uwanja wa michezo wa Kirigitika kaunti ya Kiambu, alisema atakabidhi serikali ya kitaifa nay a kaunti ya Embu uwanja huo mnamo Mei 20.

"Teknolojia hii ni ya haraka na tutakamilisha ujenzi wa uwanja huo na kuukabidhi serikali ya kitaifa na serikali ya kaunti ya Embu kufikia Mei 20," alisema.

Alisema kwamba uwanja huo utakuwa na uwezo wa kuketi watu 8000. Aliongeza kuwa utakuwa na malango sita ya umma na moja ya watu mashuhuri.

Mwanakandarasi huyo anayemiliki kampuni ya Modern Precast K Limited aliahidi kurekebisha mfumo wa kuondoa maji katika uwanja huo ambao wakazi wa Embu wamekuwa wakilalamicia.

Waziri ahimiza nchi za Commonwealth kuondoa vikwazo vya kibiashara

NA BERNADETTE KHADULI(KNA)

Waziri wa Mashauri ya Kigeni na Masuala ya Wakenya wanaoishi ng'ambo Alfred Mutua anaomba vikwazo vinyo vya kibiashara kutakuwa muhimu kusawizisha biashara katika nchi wanachama wa Jumuiya ya Madola. Katika taarifa, Waziri alihakikisha kujitolea kwa Kenya kushirikiana na nchi zingine, kwa misingi na maadili ya Jumuiya ya Madola na ushirikiano wa kirafiki wenye manufaa na ambao utalinda na kuboresha maslahi na maisha ya raia wa nchi wanachama.

Dkt Mutua alisema kuondolewa kwa viza na vikwazo vingine visivyo vya kibiashara kutakuwa muhimu kusawizisha biashara katika nchi wanachama wa Jumuiya ya Madola. Katika taarifa, Waziri alihakikisha kujitolea kwa Kenya kushirikiana na nchi zingine, kwa misingi na maadili ya Jumuiya ya Madola na ushirikiano wa kirafiki wenye manufaa na ambao utalinda na kuboresha maslahi na maisha ya raia wa nchi wanachama.

"Pia ninaomba mfumo wa ufadhilli wa ulimwengu ubadilishwe, kuwe na utakaorahisisha na kusimamia vyema madeni mionganoni mwa nchi wanachama wa Jumuiya ya Madola," alisema Dkt Mutua.

Waziri alisema hayo katika mkutano wa 22 wa Mawaziri wa Mashauri ya Kigeni wa Jumuiya ya Madola (CFAMM) katika

Waziri wa Mashauri ya Nchi za Kigeni Dkt Alfred Mutua akihutubia mukutano wa 22 wa Mawaziri wa Mashauri ya Nchi za Kigeni wa Jumuiya ya Madola (CFAMM) katika makao makuu ya Jumuiya hiyo, Marlborough House, London.

makao makuu ya Jumuiya ya Madola, Marlborough House London, ambao ulihudhuriwa na mawaziri na wawakilishi kutoka katika nchi wanachama wa Jumuiya hiyo kujadili suluhu kwa changamoto sawa zinazokumba nchi zao kuhusiana na mabadiliko ya tabia nchi, janga la Covid-19, na gharama ya juu ya chakula na kawi zinazotishia kuathiri amani na uthabiti.

Katika mkutano huo, Mutua akipendekeza maeneo ambayo Mataifa wanachama yanawenza kushirikiana pamoja kama mabadiliko ya tabia nchi, uchafuzi na uharibifu wa mazingira, masuala ya amani ya kikanda na usalama na hasa kubabiliana na ugaidi, ushughulikiaji wa madeni, uchaguzi na uwiano wa kitaifa.

Mkutano wa mwaka huu, ulilenga kuimariisa ustahilimivu wa nchi za Jumuiya ya Madola wakati wa mizozo na kutoa jukwaa la kila mwanachama kuelezea changamoto

**Kenya ni
nchi ya
kwanza Afrika
Mashariki
kutumia teknolo-
jia hii**

"Virusi havitembei, watu huvisambaza, tukiacha kutembea, virusi vitakufa"

Kenya yashukuru Italia kwa kujenga kituo cha elimu angani

NA EMMANUEL MASHA(KNA)

Kenya imeshukuru serika ya Italia kwa kuanzisha kituo cha kimataifa cha elimu ya angani nchini.

Waziri wa Ulinzi Aden Duale alisema kwamba kituo hicho, kilicho ndani ya kituo cha angani cha San Marco Luigi Broglio Ngomeni, kaunti ya Kilifi, ni kituo muhimu kwa kutoa

mafunzo kwa wahandisi wa Kenya na wengine katika ukanda huu kuhusu shughuli za ardhini na angani..

Akizungumza alipoandamana na Rais wa Italia Sergio Mattarella kuzuru kituo hicho cha angani, Duale alisema Kenya itatumia uwepo wa kituo hicho kujenga uwezo wake katika teknolojia ili kuafikia malengo yake ya maendeleo

ya uchumi jamii.

Alisema kwamba kituo hicho kina nafasi muhimu katika uhusiano wa kidiplomasia wa nchi hizi mbili, na kuunda uhusiano wenyewe nguvu unaounganisha pamoja nchi hizi mbili. "Tunashukuru kuanzishwa kwa kituo hiki cha kimataifa cha elimu ya angani kama kituo muhimu kwa mafunzo ya wahandisi wetu na wengine

kutoka ukanda huu kuhusu shughuli za ardhini na angani," alisema. Gavana wa Kilifi Gideon Mung'aro aliomba serikali za Italia na Kenya kuhakikisha kituo cha angani cha San Marco Luigi Broglio kinanufaisha nchi zote mbili kwa usawa na kwamba jamii ya eneo hilo haitatengwa. "Kama serikali na taasisi, tunapaswa kufanya zaidi kwa watu wa eneo hili. Kituo hiki kimekuwa hapa tangu 1967 lakini ni machache yamefanywa kunufaisha jamii," alisema.

Rais wa Italia, Sergio Mattarella (pili kulia) alakiwa na viongozi wa Kilifi, wakiongozwa na Gavana Gideon Mung'aro katika Malindi International Airport Jumatano. Picha na Emmanuel Masha

MWALIKO WA ZABUNI

KenGen
Kenya Electricity Generating Company PLC

MWALIKO WA ZABUNI

NA	NAMBA YA ZABUNI	MAELEZO	UHITIMU	TAREHE YA KUFUNGA
1	KGN-KIP-018-2023	Usambazaji Vifaa vya Usalama vya Umeme kwa Vituo vya Umeme vya Kipevu	Mashirika ya Vijana	Aprili 11, 2023 saa 10:00 asubuhi
2	KGN-TURK-06-2023	Zabuni ya Usambazaji, Usakinshajji, Jaribio, na Uagizo wa Chaja za Betri 110VDC kwa Kituo cha Umeme cha Turkwel	Mashirika ya Walemaru	Aprili 12, 2023 saa 10:00 asubuhi
3	KGN-GDD-053-2023	Zabuni ya Ukarabati wa Mfumo wa Kupambana na Moto na Ukandamizaji wa Kiwanda cha Nguvu cha Eburu Kutakuwa na Ziara ya Lazima ya Eneo 28 Machi, 2023 Geothermal Plaza - Olkaria kuanzia saa 10.00 asubuhi.	Wanawake	Aprili 11, 2023 saa 10:00 asubuhi
4	KGN-SID-04-2023	Zabuni ya Usambazaji, Kukusanya na Kaugiza Vifaa na Samani za Kituo cha Utafiti na Maendeleo.	Makandarasi Wananchi	Aprili 11, 2023 saa 2:00 mchana

Makampuni yanayoutiwa yanawenza kupata taarifa zaidi kutoka kwa ofisi ya Meneja Mkuu-Mfumo wa Usambazaji, Simu: (254) (020) 3666230, Barua pepe: tenders@kengen.co.ke kwa siku za kawaida za kazi kuanzia tarehe ya tangazo.

Wazabuni ambao hawawezi kupakua hati za zabuni kutoka kwa wavuti wanawenza kuzikusanya kutoka kwa Ofisi yoyote ya Usambazaji ya KenGen baada ya malipo ya ada isiyoweza kurejeshwa ya KShs.1,000.00 iliyolipwa kuitia MPesa, Namba ya Biasara 400200 na akaunti Na. 01120069076000, kisha utume ujumbe wa MPesa kwa wafanyakazi wa ofisi ya KenGen Finance ili kutolewa risiti rasmi.

Hati hiyo pia inaweza kutazamwa na kupakuliwa kutoka kwa tovuti www.kengen.co.ke na mfumo wa Ununuzi wa kielektroniki <https://eprocurement.kengen.co.ke:50001/iri/portal>

Wazabuni wanashauriwa kurejelea tovuti na ununuzi wa kielektroniki mara kwa mara kwa maelezo yoyote ya ziada /ufafanuzi/ addenda. Nakala zilizopakuliwa ni BURE.

KUWASILISHA ZABUNI:

- Nyaraka za zabuni lazima ziwasilishwe mtandaoni kuitia tovuti ya KenGen E-Procurement inayopatikana kwenye tovuti ya KenGen (www.kengen.co.ke)
- Wazabuni wanaopenda zabuni hii **LAZIMA** wahakikisha kuwa wamesajiliwa katika Mfumo wa Ununuzi wa Kielektroniki. Tafadhal hakikisha unazingatia yafuatayo;
  - Kwa wasambazaji wanaojisajili kwa mara ya kwanza hakikisha kisanduku tiki cha "**Ununuzi wa Umma**" kimiwiwa alama ili maelezo ya kuingia yatumwe kwa wasambazaji mara moja.
  - Hati zote Lazima zipakiwe kwa Mfumo wa SRM kuitia <https://eprocurement.kengen.co.ke:50001/iri/portal> nayopatikana katika www.kengen.co.ke
  - Bei zitakazowekwa chini ya kipengee cha RFx zitakuwa sawa na bei katika ratiba ya bei.

Wazabuni wanaohitaji usaidizi wa aina yoyote kuhusu jinsi ya kutoa zabuni kuitia mfumo wanashauriwa kupa-kua mwongozo kutoka kwa tovuti au wanawenza kuwasiliana na eprocurement@kengen.co.ke

Dhamana ya Zabuni pale inapohitajika katika formu na kiasi kilichobainishwa na lazima iwasilishwe katika bahasa iliyofungwa na ilioandikwa **nambari ya zabuni na maelezo ya zabuni** kabla ya tarehe ya kufungwa kwa anwani ifuatayo:

Meneja Mkuu- Mfumo wa Usambazaji,
Kampuni ya Kuzalisha Umeme Kenya PLC,
Orofa ya 9, KenGen Pension Plaza II,
Barabara ya Kolobot, Parklands,
P.O. Box 47936, 00100 NAIROBI

Kumbuka: Dhamana Halisi ya Zabuni inapaswa kuweka kwenye kisanduku cha zabuni kilicho kwenye Orofa ya Chini katika KenGen, jengo la RBS kabla ya tarehe ya mwisho ya kuwasilishi.

Zabuni zitafungiuliwa **mtandaoni** mara tu baada ya muda wa kufunga mbele ya wawakilishi wa wagombejaji wata-kaoamua kuhudhuria katika KenGen Pension Plaza II, chumba cha ufunguzi wa Zabuni, orofa ya 6.

N/B: KenGen inazingatia viwango vya juu vya uadilifu katika shughuli zake za biasara. Ripoti tabia yoyote isiyu ya kimaadili mara moja kwa huduma iliyotolewa bila kutambulisha jina.

1) Piga Simu Bila Malipo: 0800722626
2) Faksi Bila Malipo: 00800 007788

3) Barua Pepe: kengen@tip-offs.com
4) Tovuti: www.tip-offs.com

www.wasreb.go.ke

WASREB Water Services Regulatory Board

WATER ACT 2016 , Section 139

TANGAZO LA UMMA

TAARIFA KWA UMMA KUTOA MAONI KUHSU MAOMBI YA KAWAIDA YA USHURU KWA WATOA HUDUMA YA MAJI (WSPs) WATANO (5)

Taarifa inatolewa kwa umma kwamba:
Watoa Huduma za Maji wafuataao (WSPs), ambao wanatoa huduma za maji kwa mamlaka ya leseni iliyotolewa na Bodii ya Udhibiti wa Huduma za Maji (WASREB), wameetuma maombi kwa WASREB kwa ajili ya mapitio ya mara kwa mara ya ushuru:

- Nzoia Water Services Co. Ltd (NZOWASCO)
- Nakuru Rural Water & Sanitation Co. Ltd (NARUWASCO)
- Murang'a South Water & Sanitation Co. Ltd (MUSWASCO)
- Karuri Water & Sanitation Company (KAWSCO)
- Two Rivers Water & Sanitation Co. Ltd (TRWSC)

Zaidi ya hayo, kwamba WSPs inapendekezo mapitio ya marekebisho ya ushuru ili kuwezesha huduma za maji kufanya kazi kwa urejeshaji wa gharama kamili kwa ajili ya utoaji endelevu wa huduma za maji na kukidhi masharti muhimu kwa ajili ya kuboresha utoaji wa huduma ambayo ni pamoja na, mionganini mwa mengine, uwikezaji mdogo.

Tafadhal kumbuka kuwa, WSP ifatanya mikutano ya mseto ya mashauriano ya umma; mikutano ya ana kwa ana na mikutano ya mtandaoni kama ilivyoainishwa hapa chini

KAUNTI	Mtoe Huduma ya Maji	Eneo	Siku Tarehe na Wakati
Nakuru	Nakuru Rural Water & Sanitation Co. Ltd (NARUWASCO)	Mkutano wa Kawaida	Jumanne, Aprili 11, 2023 10 asubuhi
		Kupitia mtandao	
Murang'a	Murang'a South Water & Sanitation Co. Ltd (MUSWASCO)	Mkutano wa Kawaida	Jumatano, Aprili 12, 2023 10 asubuhi
		Kupitia mtandao	
Kiambu	Karuri Water & Sanitation Company (KAWSCO)	Mkutano wa Kawaida	Alhamisi, Aprili 13, 2023 10 asubuhi
		Kupitia mtandao	
Kaundi ya Nairobi	Two Rivers Water & Sanitation Co. Ltd (TRWSC)	Mkutano wa Kawaida	Ijumaa, Aprili 14, 2023 10 asubuhi
		Kupitia mtandao	
Kaundi mbili (2); Bungoma na Trans Nzoia	Nzoia Water Services Co. Ltd (NZOWASCO)	Mkutano wa Kawaida	Green Valle Hotel, Off Mumias - Bungoma Rd
		Kupitia mtandao	

Washiriki wanapaswa kuketi kabla ya saa 10.00 asubuhi. Utambulisho wa kibinasi wa washiriki utahitajika. Wananchi katika maeneo husika wanakaribishwa kutoa mawasilisho ya mdomo na maandishi na kuuliza maswali yoyote yanayoweza kuhsiana na utoaji wa huduma ya maji katika maeneo yao.

Maelezo ya mapendekezo ya marekebisho ya ushuru, uwikezaji mdogo na lengo la utendaji yanawenza kupatikana katika www.wasreb.go.ke.

Maoni ya liyoandikwa kuhsu omby yataatumwa kwa barua pepe tariffs@wasreb.go.ke au info@wasreb.go.ke au tuma kwa nakala ngumu kwa:

**Afisa Mkuu Mtendaji,
Bodi ya Udhibiti wa Huduma za Maji,
Jengo la NHIF, Orofa ya 5,
Barabara ya Ngong,
P.O Box 41621 -00100, NAIROBI.**

Tarehe ya mwisho ya kupokea maoni ni siku 30 kutoaka tarehe ya uchapishaji huu.

**AFISA MKUU MTENDAJI
BODI YA USIMAMIZI WA HUDUMA ZA MAJI**

Water Services for All

Serikali kusambaza tani 15 za mbegu za pamba kwa wakulima Nyanza

NA CHRIS
MAHANDARA NA
CATHERINE NYONGESA(KNA)

Serikali imeanza kusambaza tani 15.8 za mbegu ya pamba aina ya BT kwa wakulima maeneo ya Nyanza na Magharibi ili kuinua uzalishaji eneo hilo.

Kupitia ushirikiano wa sekta ya kibinasi, mpango huo wa gharama ya Sh51 milioni unalenga kuvutia wakulima zaidi huku serikali ikiengesha kufufua sekta hiyo ndogo.

Katibu wa Idara ya Serikali ya Viwanda Dkt Juma Mukhwana alisema mpango huo utanufisha wakulima katika kaunti za Kisumu, Siaya, Homa Bay, Migori, Bungoma na Busia.

Alisema kwa momba, wakulima hao pia watapoekea kemikali bila malipo na mafunzo kuhakikisha mumea huo unashughulikiya vyema ili mapato mazuri yapatikane. Hii, aliongeza, inalenga kuongeza uzalishaji wa pamba nchini kutoa Mali ghafi kwa viwanda vya serikali na vya kibinasi ambayo vimefufuliwa.

Akizungumza katika hafla ya kuzindua zoezi hilo katika Ahero kaunti ya Kisumu. Dkt Mukhwana aliongeza kuwa serikali imefufua Rivatex na viwanda kadhaa vya pamba katika maeneo ambayo

Katibu wa Idara ya Viwanda Dkt Dr. Juma Mukhwana (kati) na mwenzake wa Ushirika Patrick Kilemi wakabidhi wakulima mbegu za pamba za BT katika Ahero Multipurpose Hall, Kisumu. Picha na Chris Mahandara.

Katibu wa Idara ya Viwanda Dkt. Juma Mukhwana akiutubia waandishi baada ya uzinduzi.

Kaimu Mkurugenzi Mkuu wa Agriculture and Food Authority (AFA) Beatrice Nyamwanu akiutubia waandishi habari

mumea huo unalimwa lakini kwa sababu ya uzalishaji wa chini, vituo hivyo havifanyi kazi kulingana na uwezo wake. Ili kukidhi mahitaji, viwanda hivyo, aliongeza, vinalazimika kununua pamba ajira kwa vijana," alisema.

Katibu alihimiza vijana na wanawake kutumia juhud za kufufua mumea huo na viwanda katika kaunti zote 47 ambazo pamba na nguo vitapatiwa umuhimu.

"Maeneo haya ya viwanda yatahusika na utengenezaji wa pamba na mavai kubuni ajira kwa vijana," alisema.

Katibu alihimiza vijana na wanawake kutumia juhud za kufufua mumea huo na

viwanda katika kaunti zote 47 ambazo pamba na nguo vitapatiwa umuhimu.

kujiunga na manufaa yake ya kiuchumi.

Akizungumza katika hafla hiyo, Katibu wa Idara ya Ushirika Patrick Kilemi alisema kwamba mbegu zinazosambazwa kupitia vyama vya Akiba na Mikopo (SACCO's) zitasaidia kutia nguvu mfumo wa kuongeza thamani pamba nchini. Aliongeza, hii itakuwa na manufaa makubwa katika sekta ya maziwa huku mabaki ya mbegu za pamba yakitumiwa kwa uzalishaji wa chakula cha ng'ombe wa maziwa.

"Sekta nzuri ya pamba itapunguza gharama ya lita moja ya maziwa na kutusaidia kutatua uhaba wa bidhaa hiyo nchini," alisema.

Serikali, aliongeza, imejitolea kuanzisha vyama vya ushirika vyenye nguvu, sio tu kwa sekta ndogo ya pamba lakini pia kwa sekta zingine za uchumi. Kaimu Mkurugenzi Mkuu wa Mamlaka ya Kilimo na Chakula (AFA) Beatrice Nyamwanu alisema juhud mpya za kufufua sekta hiyo inanuiwa kufufua sekta hiyo kuinua uzalishaji amba kwa sasa ni tani 3, 000.

"Tukikosa kuwa na mbegu bora, sekta itaendelea kuteseka kwa kukosa mali ghafi," akasema.

"Kufikia sasa, alisema, wakulima 20, 000 wame-sajiliwa kupitia vyama vya ushirika na akaongeza kuwa

kutoka 2023-2026 na unaleta pamoja vyuo vikuu vinane (JKUAT), Chuo Kikuu cha Moi, Chuo Kikuu cha JAMK (Finland), Chuo Kikuu cha Rwanda, Chuo Kikuu cha Global Health Equity (Rwanda), Kilimanjaro Christian Medical College (Tanzania), Chuo Kikuu cha Serikali cha Zanzibar na Chuo Kikuu cha Hochschule Fur Gesundheit (Ujeruman).

Mradi huo utatekelezwa chini ya mpango wa Erasmus + ndani ya kauli ya kazi ya "Kujenga Uwezo katika elimu ya juu."

Kulingana na Dkt Tawa, inakadiriwa kuwa watu 2.4 bilioni kote nchini kwa sawanaishi na hali ambazo zimenufaika na urekebishaji.

KWA UFUPI

Watalii wa kigeni watarajiwa kuongezeka hadi 7 milioni

Serikali ya Kenya inapanga kuongeza idadi ya watalii wanaozuru nchini kila mwaka kuwa zaidi ya milioni saba ndani ya miaka mitano ijayo. Katibu wa Idara ya Serikali ya Utalii Bw John Ololtua anasema kwamba Kenya ilipata Sh268 bilioni kutoka kwa watalii 1.4 milioni walitembelea nchi mwaka wa 2022 wakiwa wameongezeka kutoka 870,000 mwaka wa 2021. Ololtua anasema kwamba sekta ya utalii inachangia pakubwa Pato la Nchi (GDP), akisema ongezeko la idadi ya Watalii litaongeza mapato. Akizungumza akiwa Kakamega katika makala ya tatu la Tamasha za Utamaduni, Utalii na Chakula Kenya, Katibu alisema sehemu ya mikakati itakuwa ni kushirikisha kaunti kutambua bidhaa za kipekee za utalii kukuza na kuzivumisha kimataifa. "Tunataka kuwa na bidhaa tofauti. Tunataka kuja kila kaunti Kenya inaweza kutoa. Tunashirikiana na Baraza la Magavana na pia magavana ili tuweze kustawisha kili-choo cha kipekee katika kila

kaunti," alisema. Katibu alitaja Mwamba Unaoilia wa Kakamega, Msitu wa Kitropiki wa Kakamega, Kituo cha Kitamaduni cha Nabongo Mumia, mapigano ya fahali na ya jogoo kama baadhi ya bidhaa za kipekee ambazo serikali inalenga kustawisha. Aliongeza kusema kwamba idara ya serikali ya Utamaduni inakusanya ufahamu wa kienyeji na desturi ili kuzilinda, kuhifadhi na kuzifanya zижlikane humu nchini na kimataifa, akitoa mfano wa Ufalme wa Nabongo Mumia na falme zingine kote nchini anazosema ni ishara za utamaduni wetu na umoa zinazoweza kuunganisha watu ili kuchocheara utalii wa humu nchini, Katibu alisema kwamba, serikali kipitia mpango wa kuanzia raia wa mapato ya chini, itaweka mikakati ya kupunguza ada. "Pia tunalenga Wakenya wanaoishi ng'ambo, tuko na Wakenya wengi ng'ambo na tunawalenga kipitia Balozi ili tuzungumze nao kuinua sifa za Kenya," alisema..

Na Moses Wekesa (KNA)

Mawaziri waidhinisha mkakati wa kukuza uchumi baharini

Mawaziri wa shughuli za Ubaharia na Shughuli za Baharini kutoka ukanda wa Afrika Mashariki na Katu wameidhinisha mkakati wa pamoja wa kushughulikia changamoto zinazokabili sekta ya ubaharia katika ukanda huo. Katika mukutano uliofanyika Livingstone, Zambia, mawaziri kutoka Kenya, Tanzania, Uganda, Zambia na Jamhuri ya Demokrasia ya Congo waliunda mbinu ya kuwezesha ukuaji wa uchumi wa baharini katika ukanda huo.

Waliungana chini ya mwavuli wa Kamati Katu ya Serikali kuhusu Ubaharia (ISCOS). Waziri wa Madini, Uchumi wa Baharini na Masuala ya Ubaharia wa Kenya Salim Mvurya na Katibu wa Idara ya Ubaharia Bw Shadrack Mwadime waliwakilisha Kenya katika mukutano huo wa maafisa wakuu.

"Imebainika kuwa kukabiliana na changamoto zinazobuka katika sekta hii kunaitaji ushirikiano wa karibu miongoni mwa wadau wa kitaifa na kikanda katika sekta ya ubaharia na shughuli za baharini," alisema katibu mkuu wa ISCOS, Daniel Kiage. Na Julius Ndegwa (PCO)

EU yatunuku JKUAT Sh110m kutekeleza miradi wa ubunifu wa dijitali katika teknolojia saidizi

NA RIPOTA WA MYGOV

Chuo Kikuu cha Kilimo na Teknolojia cha Jomo Kenyatta (JKUAT), kupitia Kituo cha Utafiti na Afya ya Utu wa Mgongo na Matibabu ya Urekebishaji, Idara ya Sayansi ya Urekebishaji, kitivo cha Sayansi ya Afya, kimepokea Sh110 milioni kutoka kwa Tume ya Ulaya.

Pesa hizo zinanuiwa kutekeleza mradi kuhusu ubunifu wa dijitali katika urekebishaji na teknolojia ya kutoa usaidizi.

Mradi huo unaoitwa: Urekebishaji kwa Wote kupitia ubunifu wa dijitali na umilisi mpya (RADIC), unalenga kubadilisha upya elimu ya urekebishaji na mafunzo

Dkt Wallace Karuguti, Bw. Michael Oduor (Finland), Dkt. Reuben Thuo (Msimamizi, COHES), Bw. Murtonen Kari-Pekka (Mkuu wa Global Action, Finland), Dkt. Nassib Tawa.

kote ukanda wa Afrika Mashariki na kuhakikisha wanaohitimu wako na umilisi wa taaluma husika ya urekebishaji na teknolojia ya usaidizi inayohitajika katika ulimwengu wa dijitali ibuka. Mradi wa RADIC uko

katika kituo cha Utafiti wa Afya ya Utu wa Mgongo na Matibabu ya Urekebishaji, Idara ya Sayansi ya Urekebishaji na unaongozwa na Dkt Nassib Tawa, ambaye ana-husika Kenya.

Mradi huo unafanyika